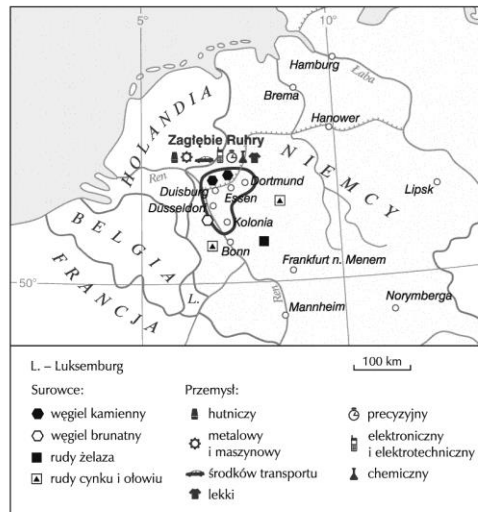

1. Zamieszczona poniżej mapa przedstawia przemysł w Zagłębiu Ruhry.

Zaznacz prawidłowe dokończenie zdań.

a) Treść powyższej mapy została przedstawiona za pomocą metody

- A. kartogramu.
- B. izolinii i kropkowej.
- C. kartodiagramu.
- D. sygnaturowej i zasięgów.

b) Z mapy możemy odczytać, że w Zagłębiu Ruhry

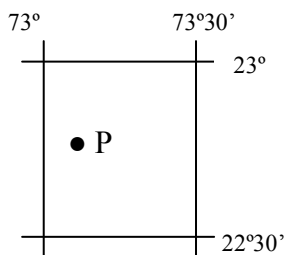
- A. występują wyłącznie surowce metaliczne.
- B. nie ma zakładów przemysłu przetwórczego.
- C. występuje węgiel kamienny.
- D. znajduje się jedna kopalnia węgla brunatnego.

2. Turysta kupił dwie mapy rejonu Beskidu Śląskiego. Jedna z nich została wykonana w skali 1:30 000, a druga – w skali 1:750 000.

Wpisz znak X przy obiektach, które można zlokalizować za pomocą mapy Beskidu Śląskiego wykonanej w skali 1:750 000.

- A. Schroniska w rejonie Baraniej Góry.
- B. Różne rodzaje dróg (np. krajowe, wojewódzkie) oraz linie kolejowe.
- C. Pieszne szlaki turystyczne.
- D. Parkingi w centrum Ustronia.
- E. Wyłącznie miejscowości, bez dzielnic i osiedli.

3. Określ współrzędne geograficzne punktu P, wybierając je spośród poniższych wartości oznaczonych literami A–F.

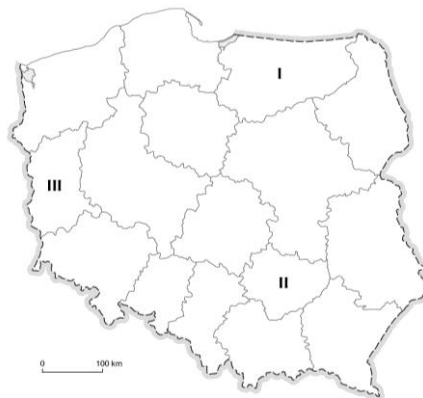

- a) długość geograficzna:
- b) szerokość geograficzna:

- A. 73°10'E
- B. 23°N
- C. 22°45'E
- D. 22°45'N
- E. 73°10'N
- F. 73°E

10. Poniższa mapa przedstawia podział administracyjny Polski. Cyframi I–III oznaczono na niej trzy wybrane województwa.

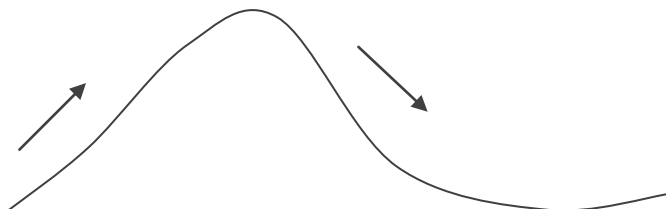
Zaznacz zestaw, w którym podano prawidłowe nazwy województw.

- a) I – kujawsko-pomorskie, II – podkarpackie, III – lubelskie
- b) I – warmińsko-mazurskie, II – świętokrzyskie, III – lubuskie
- c) I – zachodniopomorskie, II – lubuskie, III – podkarpackie
- d) I – warmińsko-mazurskie, II – dolnośląskie, III – lubuskie

11. Na schemacie zaznaczono strzałką kierunek wiania wiatru halnego.

Uzupełnij zdania, wybierając spośród odpowiedzi A–H, w taki sposób, aby zdania były prawdziwe.

U podnóża gór, skąd wieje wiatr, tworzy się A / B.

Powietrze, wznosząc się po stoku, C / D o około E / F na każde 100 metrów wysokości.

Po pokonaniu bariery górskiej powietrze opada jako ciepły, porywisty i G / H wiatr.

A. niż baryczny	B. wyż baryczny
C. ociepla się	D. ochładza się
E. 0,6°C	F. 1°C
G. wilgotny	H. suchy

12. Zaznacz właściwe zakończenie zdania.

Większość gospodarstw rolnych w Polsce ma powierzchnię mniejszą niż 5 ha. Najwięcej małych gospodarstw znajduje się na południu Polski, a gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha dominują w północnej i zachodniej części kraju. Przestrzenne zróżnicowanie wielkości gospodarstw rolnych w Polsce jest skutkiem

- A. większej powierzchni województw w północno-zachodniej części kraju oraz mniejszej – na południu Polski.
- B. rozdrobnienia gruntów w południowej części kraju.
- C. nizinnej rzeźbie terenu w południowej Polsce oraz górzystej – w części północno-zachodniej.
- D. dominacji do lat 90. XX wieku dużych państwowych i spółdzielczych gospodarstw rolnych w północno-zachodniej Polsce.
- E. nastawieniu gospodarstw rolnych w północno-zachodniej Polsce na chów zwierząt, a gospodarstw w południowej Polsce – na produkcję roślinną.

13. Tabela zawiera dane o migracjach zagranicznych ludności Polski na pobyt stały według kontynentów w 2009 roku.

Region	Imigracja	Emigracja
Europa	14 369	15 620
Azja	485	61
Afryka	153	36
Ameryka Północna i Środkowa	2210	2539
Ameryka Południowa	28	12
Australia i Oceania	176	244
Nieustalone miejsce	3	2
Ogółem	17 424 osób	18 620 osób

Na podstawie tych danych oceń prawdziwość poniższych zdań, zaznaczając literę P (zdanie prawdziwe) lub F (zdanie fałszywe).

a) Więcej osób przyjechało do Polski na stałe, niż z niej wyjechało.	P	F
b) W 2009 roku migracje objęły ponad 36 tysięcy ludzi.	P	F
c) Większość migrujących osób odbywa migracje wewnątrzkontynentalne.	P	F

14. Na podstawie opisu zaznacz właściwe zakończenie zdania.

Miasto zawdzięcza swe początki Zakonowi Krzyżackiemu, który w połowie XIII w. zbudował tam zamek mający służyć za bazę wypadową do podboju i ewangelizacji Prus. Miasto odgrywało ważną rolę handlową, a o jego randze świadczą okazałe, XIV i XV-wieczne budowle publiczne i prywatne (m.in. Dom Kopernika), wznoszące się na Starym i Nowym Mieście.

Opisane miasto, wpisane na Listę światowego dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego UNESCO w 1997 r., to

- A. Zamość. B. Toruń. C. Kraków. D. Malbork. E. Warszawa.

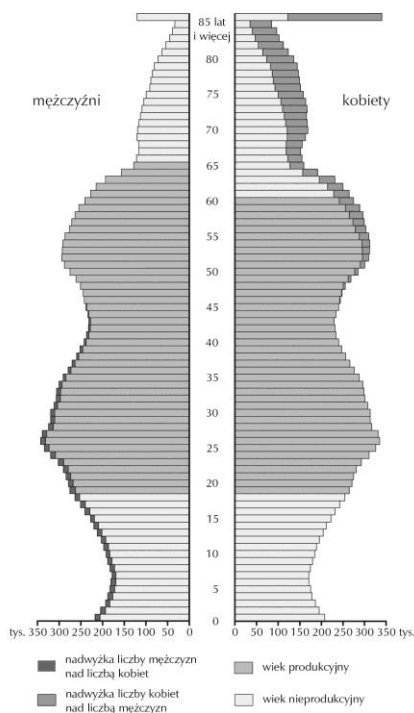
15. W tabeli zamieszczono opisy trzech form ochrony przyrody występujących w Polsce.

Opis	Nazwa formy ochrony przyrody
Obszar zachowany w stanie naturalnym lub mało zmienionym, który wyróżnia się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.	
Pojedynczy twór przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska, odznaczające się cechami wyróżniającymi je spośród innych.	
Obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha.	

Przyporządkuj im właściwe nazwy, wybierając spośród odpowiedzi A–F.

- A. pomnik przyrody B. park krajobrazowy C. rezerwat przyrody
D. park narodowy F. ochrona gatunkowa

16. Oceń, jakie informacje o strukturze wiekowej polskiego społeczeństwa można odczytać z wykresu *Piramida wieku i płci ludności Polski*. Zaznacz znakiem X właściwą odpowiedź.

- a) Ludność urodzona w latach 60. XX wieku należy do niżu demograficznego.
 TAK NIE
- b) Liczba urodzeń w ostatnich latach zaczęła rosnąć.
 TAK NIE
- c) W Polsce dominuje ludność w wieku przedprodukcyjnym.
 TAK NIE
- d) We wszystkich grupach wiekowych polskiego społeczeństwie liczba kobiet przewyższa liczbę mężczyzn.
 TAK NIE

17. Przyporządkuj wymienionym nazwom regionów geograficznych nazwy elementów krajobrazu, w których one występują. Wpisz X przy odpowiednim oznaczeniu literowym.

a) Pojezierze Pomorskie	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
b) Wyżyna Lubelska	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
c) Tatry	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
d) Pobrzeże Koszalińskie	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
e) Sudety	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D

- A. cyrki polodowcowe
 B. jeziora przybrzeżne
 C. jeziora rynnowe

D. wąwozy lessowe

Mapa do zadań 18–19

Mapa przedstawia sieć kolejową w Polsce.

18. Zaznacz właściwe dokończenie zdania.

Największa gęstość linii kolejowych w Polsce jest w województwie

- A. śląskim i dolnośląskim.
- B. małopolskim i kujawsko-pomorskim.
- C. śląskim i opolskim.
- D. mazowieckim i lubelskim.

19. Uzupełnij poniższe zdania, zaznaczając odpowiedzi spośród A–F w taki sposób, aby zdania były prawdziwe.

Na obszarach najbardziej uprzemysłowionych sieć linii kolejowych jest A / B.

Obszary te odpowiadają w znacznym stopniu terenom dawnego zaboru C / D.

Najsłabiej rozwinięta sieć linii kolejowych cechuje tereny dawnego zaboru E / F.

- A. słabo zagęszczona
- B. bardzo zagęszczona
- C. austriackiego
- D. pruskiego
- E. rosyjskiego
- F. austriackiego

20. Uzupełnij poniższe zdania wpisując odpowiedzi A–E, w taki sposób, aby zawierały one prawdziwe informacje o Morzu Bałtyckim.

Morze Bałtyckie jest zaliczane do mórz chłodnych, ponieważ... .

W wodach Morza Bałtyckiego występuje zjawisko eutrofizacji, ponieważ... .

- A. jego średnia głębokość wynosi około 52 metry.
- B. powstało w wyniku wytapiania się lądolodu skandynawskiego.
- C. rzeki dostarczają do niego dużą ilość zanieczyszczeń.
- D. z Morzem Północnym łączą je wąskie cieśniny.
- E. leży pomiędzy 54°N a 66°N.

Tabela do zadań 21–22.

Poniższa tabela zawiera nazwy wybranych elementów środowiska fizycznogeograficznego państw sąsiadujących z Polską.

Nazwa kraju (cyfra)	Elementy środowiska fizycznogeograficznego		
	Węłtawa	Sudety	Śnieżka
	Wag	Niżne Tatry	Gerlach
	Dniepr	Karpaty	Howerla
	Ob	Ural	Elbrus
	Ren	Harz	Zugspitze

21. Uzupełnij puste rubryki tabeli, wpisując do właściwych kolumn nazwy elementów środowiska fizycznogeograficznego wybrane spośród A–E.

Góry – **A** Wyżyny – **B** Jeziora – **C** Rzeki – **D** Szczyty – **E**

22. Wpisz w puste wiersze tabeli nazwy państw sąsiadujących z Polską, w których znajdują się wymienione elementy środowiska fizycznogeograficznego. Nazwy krajów wybierz spośród 1–7.

Białoruś – **1** Czechy – **2** Litwa – **3** Niemcy – **4**
Rosja – **5** Słowacja – **6** Ukraina – **7**

23. Poniżej zamieszczono krótką charakterystykę Rosji.

Wstaw znak X obok opisów dotyczących europejskiej części tego kraju.

Rosja jest położona w 11 strefach czasowych i rozciąga się od Morza Beringa do Morza Bałtyckiego.

Klimat Rosji jest bardzo zróżnicowany: od podzwrotnikowego śródziemnomorskiego nad Morzem Czarnym do okołobiegunowego polarnego na północy.

Do najdłuższych rzek Rosji należą Ob z Irtyszem, Jenisej, Lena i Wołga.

Dominującą religią w Rosji jest prawosławie, ale mieszkają tam również muzułmanie i buddyści.

Przemysł Rosji koncentruje się w kilku okręgach przemysłowych, m.in. Kuźnieckim i Petersburskim.

24. Zaznacz cechy charakteryzujące środowisko przyrodnicze Antarktydy.

- A. Na pograniczu lądu i oceanu żyją pingwiny i foki.
- B. Jej umowną granicę stanowi równoleżnik 66°33'N.
- C. Temperatury maksymalne występują w grudniu i styczniu.
- D. Na pograniczu lądu i oceanu żyją niedźwiedzie polarne i foki.
- E. Na stacji Wostok zanotowano najniższą na Ziemi temperaturę powietrza.
- F. Występują tam bogate złoża surowców mineralnych, np. węgla kamiennego, rud miedzi, żelaza, złota, srebra i uranu.

G. Temperatury maksymalne występują w lipcu i sierpniu.

25. Na mapie konturowej oznaczono kraje Europy Środkowo-Wschodniej.

a) **Zaznacz właściwe dokończenie zdania.**

Kraj utworzony po 1989 roku to

- A. Albania. B. Bułgaria. C. Czechy. D. Węgry.

b) Na mapie cyframi 1–3 oznaczono trzy kraje.

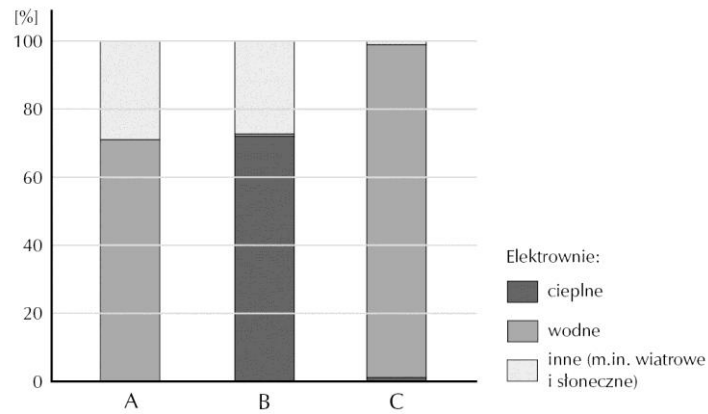
Zaznacz zestaw, w którym podano prawidłowe nazwy państw.

- A. 1 – Słowacja, 2 – Macedonia, 3 – Chorwacja
B. 1 – Słowenia, 2 – Mołdawia, 3 – Serbia
C. 1 – Czarnogóra, 2 – Ukraina 3 – Bośnia i Hercegowina
D. 1 – Austria, 2 – Grecja, 3 – Kosowo

26. **Oceń, prawdziwość zdań opisujących rolnictwo towarowe, zaznaczając literę P (zdanie prawdziwe) lub F (zdanie fałszywe).**

a) W rolnictwie towarowym uzyskuje się wysokie dochody.	P	F
b) Poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa towarowego jest niski.	P	F
c) Rolnictwo wymaga zatrudniania dużej liczby osób, ze względu na to, że większość prac wykonuje się ręcznie.	P	F
d) Gospodarstwa rolne starają się wyprodukować jak największą ilość produktów.	P	F

27. Przyporządkuj odpowiednim nazwom krajów skandynawskich poniższe struktury produkcji energii elektrycznej. Wpisz X przy właściwym oznaczeniu literowym.

Dania	☐ A	☐ B	☐ C
Finlandia	☐ A	☐ B	☐ C
Islandia	☐ A	☐ B	☐ C
Norwegia	☐ A	☐ B	☐ C
Szwecja	☐ A	☐ B	☐ C

28. Poniższa fotografia przedstawia znany obiekt turystyczny znajdujący się w Grecji.

Zaznacz właściwe dokończenie zdań.

a) Obiekt przedstawiony na fotografii to

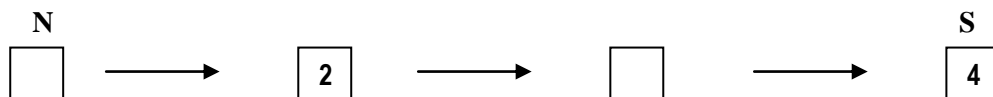
- A. Łuk Triumfalny B. Koloseum C. Partenon

b) Obiekt ten znajduje się

- A. w Grecji B. w Hiszpanii C. we Włoszech

29. Jakie formacje roślinne należy wpisać w miejsca oznaczone cyframi 1–4, aby schemat przedstawiał strefy klimatyczno-roślinno-glebowe na półkuli północnej w Afryce?

Zaznacz zestaw, w którym podano prawidłowe uszeregowanie formacji roślinnych.

- A. 1 – sawanna, 2 – wilgotny las równikowy, 3 – roślinność śródziemnomorska, 4 – pustynie i półpustynie
- B. 1 – wilgotny las równikowy, 2 – roślinność śródziemnomorska, 3 – pustynie i półpustynie, 4 – sawanna
- C. 1 – pustynie i półpustynie, 2 – sawanna, 3 – wilgotny las równikowy, 4 – roślinność śródziemnomorska
- D. 1 – roślinność śródziemnomorska, 2 – pustynie i półpustynie, 3 – sawanna, 4 – wilgotny las równikowy

30. Amazonia jest porośnięta największym na świecie kompleksem wilgotnych lasów równikowych. Jednak od kilkadziesiąt lat trwa jej intensywne wylesianie, mające na celu zagospodarowanie tych terenów. W każdym z poniższych zdań podano przyczynę lub skutek tego procesu.

Zaznacz skutki wylesiania Amazonii.

- A. Pozyskiwanie terenów pod uprawę
- B. Uruchomienie erozji gleb
- C. Zmniejszenie różnorodności gatunkowej wilgotnych lasów równikowych
- D. Pozyskiwanie wybranych gatunków drzew
- E. Zmniejszenie liczebności plemion indiańskich
- F. Eksploatacja surowców mineralnych metodą odkrywkową
- G. Budowa drogi trans amazońskiej
- H. Uwalnianie do atmosfery CO₂